Original Article

นิพนธ์ต้นฉบับ

การตัดสินใจเลือกงานของพยาบาลจบใหม่ กับความเห็นต่อนโยบายจูงใจและธำรงพยาบาล ให้ปฏิบัติงานในชนบท

เพชรสุนีย์ ทั้งเจริญกุล ฑิณกร โนรี โชติรส ละอองบัว วิโรจน์ ตั้งเจริญเสถียร

นงลักษณ์ พะไกยะ สัญญา ศรีรัตนะ นิภาภรณ์ สาธุชาติ

สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกทำงานของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลและความคิด เห็นต่อนโยบายการจูงใจและการธำรงพยาบาลให้ปฏิบัติงานในชนบท รวมทั้งเปรียบเทียบความสอดคล้อง ระหว่างสถานที่ปฏิบัติงานที่ตั้งใจจะเลือกก่อนจบการศึกษา และสถานที่ปฏิบัติงานจริงเมื่อจบการศึกษา พยาบาลแล้ว กลุ่มตัวอย่างคือบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุขจำนวน 342 คนจาก 4 วิทยาลัย พยาบาลในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่างในช่วงใกล้วันที่สำเร็จการศึกษาและติดตามการเลือกทำงานภายหลังจากการเก็บข้อมูลครั้งแรก 3 เดือน หลังจบการศึกษาและปฏิบัติงานแล้ว

การศึกษาพบว่าบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลส่วนใหญ่เลือกทำงานจริงในสถานพยาบาลของรัฐ โดยคำนึงถึง ความมั่นคงในการทำงานเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการเลือกสถานที่ทำงาน มีร้อยละ 8.3 ของบัณฑิตที่เลือก ทำงานจริงในสถานพยาบาลเอกชนโดยคำนึงถึงการมีรายได้คีเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการเลือกสถานที่ทำงานบัณฑิต ส่วนใหญ่เลือกทำงานในภูมิภาคเคียวกับภูมิลำเนาของตน ยกเว้นบัณฑิตที่จบจากวิทยาลัยพยาบาลในภาคกลาง ที่เลือกทำงานในสถานพยาบาลของรัฐที่เคยฝึกปฏิบัติขณะศึกษาอยู่ หรือทำงานในสถานพยาบาลเอกชน การ ศึกษานี้พบว่ามีความสอดคล้องสูงมากถึงร้อยละ 97 ระหว่างความตั้งใจเลือกสถานปฏิบัติงานในสถานพยาบาลภาครัฐ ในขณะใกล้จบการศึกษา กับการปฏิบัติงานในแหล่งที่ตั้งใจเมื่อจบแล้ว และมีความ สอดคล้องน้อยกว่าเพียงร้อยละ 67 ระหว่างความตั้งใจเลือกสถานปฏิบัติงานในสถานพยาบาลนอกภาครัฐ ใน ขณะใกล้จบการศึกษากับการปฏิบัติงานในแหล่งที่ตั้งใจไว้เมื่อจบแล้ว

การศึกษายังพบว่าบัณฑิตที่เลือกทำงานในสถานพยาบาลของรัฐหรือเอกชนเห็นด้วยให้มีนโยบายจูงใจที่ เป็นตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงินรวมทั้งการบังกับใช้ทุนในชนบท แต่ยังมีความคิดเห็นก้ำกึ่งกันในนโยบายบังกับ ให้พยาบาลใหม่ทุกคนทำงานในชนบทเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 2 ปี วิธีการศึกษาเช่นนี้สามารถขยายไปสู่การ ศึกษาแบบติดตามเป็นระยะยาว เพื่อเฝ้าระวังความตั้งใจเลือกทำงานของพยาบาลประจำการในภาครัฐและ เอกชนรวมทั้งเพื่อเป็นฐานข้อมูลสำคัญของการพัฒนานโยบายกำลังคนค้านการพยาบาลต่อไปในระยะยาว

คำสำคัญ:

การตัดสินใจทำงาน, บัณฑิตพยาบาล, การขาดแคลนพยาบาล, การพยาบาลชุมชน

Abstract

Choices of Work by New Nurse Graduates and Opinions on Policy towards Incentives and Rural Retention

Petsunee Thungjaroenkul, Nonglak Pagaiya, Thinakorn Noree, Sanya Sriratana, Chotiros Laongbua, Nipaporn Satuchat, Viroj Tangcharoensathien

International Health Policy Program, Ministry of Public Health, Thailand *Journal of Health Science* **2009**; **18:515-25**.

This cohort study investigated choices of work by new nurse graduates, opinions towards policy interventions on rural retention and consistency between nurse students' intention to work and their actual work. The samples were all 342 nurse students about to graduate from Ministry of Public Health Nursing Colleges in the North, Northeast, Central and South regions of Thailand. Data were collected by a cross-sectional self-administered baseline questionnaire when they were about to graduate and another follow up self-administered questionnaire three months after graduation. The results illustrated that majority of samples actually had chosen to work in public hospitals, considering job security as the most critical factor in making their choices. It was reported that 8.3 percent had chosen to work in private hospitals based on high income. The majority of the samples had chosen to work in health facilities located in their home town, except those from college in the Central region opted for working either in the institutes where they were trained or private hospitals.

This study reported strong consistency, up to 97 percents between nurse students' intention to work in public facilities and actually work there when graduated. Less consistency, 67 percent, was reported between nurse students' opted for working in private facilities which became their actual work place once graduated.

The result also showed that all samples agreed with the policy towards increasing financial and non-financial incentives for nurses in rural areas and compulsory rural health services; though there was an equivocal view, when half of samples agreed and the other half did not on the policy towards two years compulsory rural health services for all new nurse graduates. Similar study can be extended to "nurse cohort" to monitor work choice among the active nurse workforce in public and private sectors to generate evidence for nurse workforce policy decisions.

Key words:

choice of work, new nurse graduates, nursing shortage, community nurses